

Окрема ухвала як вид процесуального судового рішення та підстава для притягнення до дисциплінарної відповідальності державного службовця

Автор: Берназюк Ян

Організація: Верховний Суд

Видання: Конституціоналіст · 2022

Дата публікації: 2024-08-29

Постійна адреса: <https://constitutionalist.com.ua/okrema-ukhvata-ia-k-vyd-protse-sualnoho-sudovoho-rishennia-ta-pidstav-a-dlia-prytiahnennia-do-dystsyplynarnoi-vidpovidalnosti-derzhavnoho-sluzhbovtcia/>

Відомості про автора

Берназюк Ян

Верховний Суд

Анотація

НАЦІОНАЛЬНА ШКОЛА СУДДІВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ХАРКІВСЬКЕ РЕГІОНАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

Усеукраїнський семінар для суддів та помічників суддів адміністративних судів “Актуальні питання розгляду спорів щодо держаної служби” (17 червня 2022 року)

ОКРЕМА УХВАЛА ЯК ВИД ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СУДОВОГО РІШЕННЯ

ТА ПІДСТАВА ДЛЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ

ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Ян БЕРНАЗЮК,

суддя Верховного Суду, д.ю.н., професор

Згідно із Статистичною звітністю про здійснення правосуддя Верховним Судом у 2021 році було винесено всього 14 окремих ухвал Верховного Суду, з яких: Касаційний адміністративний суд – 6 Касаційний господарський суд – 3 Касаційний цивільний суд – 5 У 2020 році – 11, 3, 2 та 6 У 2019 році – 6, 3, 0, 3 У 2018 році – 22, 5, 15, 2

Загальноприйнято вважати, що *Obiter dictum* (з лат.— сказане між іншим) – це поняття, що походить з англійського загального (прецедентного) права; позначає одну з двох частин, які входять до структури судового прецеденту (друга частина - *ratio decidendi*).

На відміну від *ratio decidendi*, ця частина не створює певний правовий принцип, що обґрунтовує рішення суду. Як правило, це міркування суду щодо питань, що не мають прямого відношення до предмету судового рішення, але мають пояснювальний і загальний характер.

Умовно окремі ухвали в адміністративному судочинстві можна поділити на такі види

1. Профілактична або превентивна (запобігання повторному

вчиненню правопорушень та/або виникнення інших спорів), яка може передбачати вказівку відповідному суб'єкту нормотворення розробити відповідний підзаконний нормативноправовий акт або внести до нього зміни; звернути увагу на недоліки в роботі суб'єктів владних повноважень, зокрема, неправильне застосування (порушення) законодавства або неврахування практики Верховного Суду (ч. 1 ст. 249):

1.1. Удосконалити підзаконне регулювання; 1.2. Захистити суспільний (публічний) інтерес; 1.3. Звернути увагу на грубі або систематичні порушення посадових осіб відповідного суб'єкта владних повноважень.

Умовно окремі ухвали в адміністративному судочинстві можна поділити на такі види

2. Контрольно-дисциплінарна та адміністративна– провести

перевірку правомірності дій, рішень або бездіяльності конкретної посадової особи та притягнути, за наявності підстав до дисциплінарної або адміністративної відповідальності (ч. 2 ст. 249)

3. Окрема ухвала як скарга на прокурора або адвоката – провести

перевірку з боку спеціально створених органів законності діяльності прокурора або адвоката (ч. 3 ст. 249)

Умовно окремі ухвали в адміністративному судочинстві можна поділити на такі види

4. Окрема ухвала як скарга на суддю – повести перевірку з боку

Вищої ради правосуддя діяльності судді (ч. 8 ст. 249) 4.1. Окрема ухвала як реагування на неналежну роботу суду, порушення законодавства і неврахування практики Верховного Суду

5. Контрольно-кримінальна – провести перевірку наявності ознак

кримінального правопорушення (ч. 9 ст. 249)

Умовно окремі ухвали в адміністративному судочинстві можна поділити на такі види

6. Засіб забезпечення виконання судового рішення (ч. 6 ст. 383)

7. Окрема ухвала як реакція суду на факти порушення

законодавства про вибори чи референдум (ст. 278)

1. Суд, виявивши під час розгляду справи порушення закону, може

постановити окрему ухвалу і направити її відповідним суб'єктам владних повноважень для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли порушенню закону.

2. У разі необхідності суд може постановити окрему ухвалу

про наявність підстав для розгляду питання щодо притягнення до відповідальності осіб, рішення, дії чи бездіяльність яких визнаються протиправними. Статті 249 Кодекс адміністративного судочинства України

3. Суд може постановити окрему ухвалу у випадку зловживання

процесуальними правами, порушення процесуальних обов'язків, неналежного виконання професійних обов'язків (в тому числі якщо підписана адвокатом чи прокурором позовна заява містить суттєві недоліки) або іншого порушення законодавства адвокатом або прокурором. Окрема ухвала щодо прокурора або адвоката надсилається органу, до повноважень якого належить притягнення до дисциплінарної відповідальності прокурора або адвоката відповідно.

Статті 249 Кодекс адміністративного судочинства України

4. В окремій ухвалі суд має зазначити закон чи інший нормативно-

правовий акт (у тому числі його статтю, пункт тощо), вимоги яких порушено, і в чому саме полягає порушення.

5. 3 метою забезпечення виконання вказівок, що містяться

в окремій ухвалі, суд встановлює у ній строк для надання відповіді залежно від змісту вказівок та терміну, необхідного для їх виконання. Статті 249 Кодекс адміністративного судочинства України

6. Окрему ухвалу може бути винесено судом першої інстанції,

судами апеляційної чи касаційної інстанцій.

7. Окрема ухвала може бути оскаржена особами, яких вона

стосується. Окрема ухвала Верховного Суду є остаточною і оскарженню не підлягає. Статті 249 Кодекс адміністративного судочинства України

8. Суд вищої інстанції може постановити окрему ухвалу в разі

допущення судом нижчої інстанції неправильного застосування норм матеріального права або порушення норм процесуального права, незалежно від того, чи є такі порушення підставою для скасування або зміни судового рішення. Такі самі повноваження має Велика Палата Верховного Суду щодо питань передачі справ на розгляд Великої Палати.

Статті 249 Кодекс адміністративного судочинства України

9. Окрема ухвала стосовно порушення законодавства, яке містить

ознаки кримінального правопорушення, надсилається прокурору або органу досудового розслідування, які повинні надати суду відповідь про вжиті ними заходи у визначений в окремій ухвалі строк. За відповідним клопотанням прокурора або органу досудового розслідування вказаний строк може бути продовжено.

Статті 249 Кодекс адміністративного судочинства України

Відповідно до ч. 6 ст. 383 КАС за відсутності обставин протиправності відповідних рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень - відповідача та порушення ним прав, свобод, інтересів особи-позивача, суд залишає заяву без задоволення.

За наявності підстав для задоволення заяви суд постановляє ухвалу в порядку, передбаченому статтею 249 цього Кодексу.

Відповідно до ст. 278 КАС у разі виявлення порушень законодавства про вибори чи референдум, що можуть бути підставою для притягнення до відповідальності не за правилами цього Кодексу, суд постановляє окрему ухвалу з повідомленням про наявність таких порушень і надсилає її до органів чи осіб, уповноважених вжити у зв'язку з цим заходів, встановлених законом.

Відповідно до ч. 1 статті 294 КАС окремо від рішення суду можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали суду першої інстанції, зокрема, окрема ухвала

Відповідно до п. 10 ч. 1 статті 23 Закону України «Про адвокатуру» професійні права, честь і гідність адвоката гарантуються та охороняються Конституцією України, цим Законом та іншими законами, зокрема, забороняється внесення подання слідчим, прокурором, а також винесення окремої ухвали (постанови) суду щодо правової позиції адвоката у справі;

Аналогічні норми закріплені у статті 262 Цивільного кодексу України та статті 246 Господарського кодексу України. Стаття 262 ЦПК та стаття 246 ГПК передбачають:

1. Суд, виявивши при вирішенні спору порушення законодавства

або недоліки в діяльності юридичної особи, державних чи інших органів, інших осіб, постановляє окрему ухвалу, незалежно від того, чи є вони учасниками судового процесу. Відмінності

Стаття 262 ЦПК та стаття 246 ГПК передбачають

3. Суд може постановити окрему ухвалу щодо державного

виконавця, іншої посадової особи органу державної виконавчої служби, приватного виконавця та направити її органам, до повноважень яких належить притягнення таких осіб до дисциплінарної відповідальності, або органу досудового розслідування, якщо суд дійде висновку про наявність в діях (бездіяльності) таких осіб ознак кримінального правопорушення.

Відмінності

Стаття 262 ЦПК та стаття 246 ГПК передбачають

4. Суд постановляє окрему ухвалу щодо свідка, експерта

чи перекладача у разі виявлення під час розгляду справи відповідно неправдивих показань, неправдивого висновку експерта чи неправильного перекладу, підробки доказів та направляє її прокурору чи органу досудового розслідування.

Відмінності

Згідно зі статтею 185-6 КУпАП залишення посадовою особою без розгляду окремої ухвали суду або невжиття заходів до усунення зазначених в ній порушень закону, а так само несвоєчасна відповідь на окрему ухвалу суду - тягнуть за собою накладення штраф у від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

За приписами п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП у справах про адміністративні правопорушення, що розглядаються органами, зазначеними в статтях 218-221 цього Кодексу, протоколи про правопорушення мають право складати, зокрема уповноважені на те посадові особи органів внутрішніх справ (Національної поліції) (статті 185-4 - 185-9).

Відповідно до ст. 221 Кодексу України про адміністративні правопорушення судді районних, районних у місті, міських чи міськрайонних судів розглядають справи про адміністративні правопорушення, передбачені, зокрема статтями 183-1 - 185-11 цього Кодексу.

Ст. 382 Кримінального кодексу України передбачає такі склади злочину, як

1. Умисне невиконання вироку, рішення, ухвали, постанови суду,

що набрали законної сили, або перешкоджання їх виконанню.

4. Умисне невиконання службовою особою рішення Європейського

суду з прав людини, рішення Конституційного Суду України та умисне недодержання нею висновку Конституційного Суду України –

Згідно з пунктом 15 частини другої статті 65 Закону України «Про державну службу» встановлено, що дисциплінарними проступками є: прийняття державним службовцем рішення, що суперечить закону або висновкам щодо застосування відповідної норми права, викладеним у постановах Верховного Суду, щодо якого судом винесено окрему ухвалу.

ч. 3. Державний службовець не може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності ... якщо минув один рік після його вчинення або постановлення відповідної окремої ухвали суду.

Профілактична або превентивна окрема ухвала Удосконалити підзаконне регулювання

Рекомендувати Кабінету Міністрів України розробити спеціальний порядок відшкодування за пошкоджене внаслідок терористичного акта майно, процедуру виплати такого відшкодування за пошкоджене в результаті терористичного акта майна, чіткі умови, необхідні для заявлення вимоги до держави про надання такого відшкодування.

Ухвала ВС від 04 березня 2020 року у справі № 237/557/18-ц Рекомендувати Кабінету Міністрів України розробити спеціальний порядок компенсації судового збору за рахунок держави. Ухвала ВС від 22 вересня 2021 року у справі № 428/13541/19

Захистити суспільний (публічний) інтерес Повідомити Дніпровську міську раду про необхідність вжиття заходів щодо нежитлового будинку для уникнення небезпеки руйнування аварійного будинку з метою запобігти завданню шкоди життю та здоров'ю людей та псуванню майна, належного іншим особам.

Ухвала ВС від 08 червня 2021 року у справі № 904/3550/20

Повідомити Нікопольську міську раду про встановлену під час розгляду справи № 904/1103/20 бездіяльність щодо уніфікації ставок орендної плати за земельні ділянки за цільовим призначенням у м. Нікополі, що призводить до створення учасникам земельних правовідносин нерівних умов конкуренції, для усунення та недопущення такого у подальшому.

Ухвала ВС від 01 грудня 2020 року у справі № 904/1103/20 Ухвала ВС від 21 квітня 2021 року у справі № 743/1297/19 Сибірьська сільська рада Рипкінського району Чернігівської області, володіючи відомостями щодо наявності у провадженні суду зазначеної справи та дійсного характеру спірних правовідносин, не вчинила заходів щодо упорядкування нумерації домоволодінь, зокрема щодо усунення накладення у нумерації домоволодінь фізичних осіб.

Довести до відома Голови Державної міграційної служби України обставини, викладені в цій ухвалі, для вжиття відповідних заходів реагування з метою усунення причин та умов, що призвели до порушення вимог Закон, оскільки Служба скасувала рішення від 17.10.2006 року про оформлення набуття громадянства України двом фізичним особам за відсутності правових підстав, визначених статтею 21 Закону України "Про громадянство України", в наслідок чого позивачі, починаючи з 2014 року, перебували у статусі апатрида (особи без громадянства).

Ухвала ВС від 14 листопада 2018 року у справі №820/1293/16 Звернути увагу на грубі або систематичні порушення посадових осіб відповідного суб'єкта владних повноважень.

Повідомити Державну службу геології та надр України про встановлені під час розгляду справи порушення вимог законодавства (неналежне виконання відповідальними особами Служби обов'язків, зокрема, щодо неналежного інформування надкористувача про проведення планової перевірки) для вжиття невідкладних заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли встановленим судом порушенням.

Ухвала ВС від 23 червня 2020 року у справі №826/15785/17

Податковий орган з метою доведення обставин, викладених в акті перевірки та обґрунтування правомірності спірних повідомлень, зобов'язаний повідомити суди попередніх інстанцій про наявність вироку, який має значення для правильного вирішення адміністративної справи.

Ухвали ВС від 27 березня 2018 року у справі №815/6470/16 та 31 жовтня 2018 року у справі №820/2516/17

Всупереч покладеним обов'язкам податковий орган не повідомив суди першої та апеляційної інстанцій про наявність вироків у кримінальних провадженнях, чим порушив приписи статей 71, 72 Кодексу адміністративного судочинства України (у редакції, до діяла до 15 грудня 2017 року).

Повідомити Головне управління ДФС про встановлені під час розгляду справи порушення вимог законодавства для вжиття невідкладних заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли встановленим судом порушенням. Ухвали ВС від 27 березня 2018 року у справі №815/6470/16 та 31 жовтня 2018 року у справі №820/2516/17

Враховуючи те, що за наслідками розгляду касаційної скарги Товариства було виявлено недоліки в діяльності арбітражного керуючого Суд дійшов до висновку про необхідність постановити окрему ухвалу у справі № 904/7733/13 та направити її на адресу Міністерства юстиції України, як органу контролю за діяльністю арбітражних керуючих, для проведення перевірки професійної діяльності арбітражного керуючого.

Ухвала ВС від 13 березня 2019 року у справі № 904/7733/13 Контрольно-дисциплінарна та адміністративна

Оскільки Прокуратурою Івано-Франківської області було грубо порушено свої процесуальні обов'язки щодо явки у судові засідання за викликом суду та надання пояснень щодо суті заявленого клопотання у встановлений судом строк, що призвело до розгляду Верховним Судом справи та вирішення клопотання про відкликання касаційної скарги без заслуховування думки Прокуратури, яка є позивачем та касатором у цій справі, Суд вважає за необхідне постановити окрему ухвалу та направити її на адресу Офісу Генерального прокурора для вжиття відповідних заходів реагування.

Ухвала ВС від 23 вересня 2020 року у справі №809/295/17 Окрема ухвала як скарга на прокурора або адвоката

Встановивши неналежне виконання професійних обов'язків адвокатом та з метою подальшого запобігання цьому, Верховний Суд вважає за необхідне надіслати до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області дану окрему ухвалу для вирішення питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Ухвала ВС від 31 липня 2019 року у справі № 916/1573/18

З метою подальшого запобігання зловживання адвокатом процесуальними правами, які полягають у зверненні із безпідставними відводами, що не відповідають приписам частини третьої статті 38 Господарського процесуального кодексу України (заява про відвід суддів не містить мотивів, які б Суд мав оцінити під час розгляду такої заяви), та є таким, що спрямоване на свідоме, невинуватене затягування судового процесу, Суд вважає за необхідне надіслати до Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Дніпропетровської області дану окрему ухвалу.

Ухвала ВС від 18 червня 2018 року у справі № 922/2723/17

Верховний Суд вважає за необхідне постановити окрему ухвалу у справі №40/5005/7101/2011 та направити її на адресу Вищої ради правосуддя для проведення відповідної перевірки законності дій суддів Баглійського районного суду м. Дніпродзержинська.

Ухвала ВС від 31 травня 2018 року у справі № 40/5005/7101/2011 Окрема ухвала як скарга на суддю

Звернути увагу голови Печерського районного суду міста Києва та керівника апарату суду на організацію роботи при вирішенні питання про направлення справ до судів вищих інстанцій за наявності невирішених процесуальних клопотань.

Ухвала ВС від 14 липня 2021 року у справі № 757/14418/20-ц Окрема ухвала як реагування на неналежну роботу суду, порушення законодавства і неврахування практики Верховного Суду

Рекомендувати голові Київського районного суду м. Одеси обговорити на нараді суддів наведені у тексті окремої ухвали мотиви для недопущення аналогічних порушень діючих норм цивільно-процесуального законодавства України і міжнародноправових норм щодо тривалого розгляду справ в подальшій роботі суду.

Ухвала ВС від 16 червня 2021 року у справі № 1512/2-1226/11

У справі, яка переглядалася, апеляційний суд усупереч існуючій ustalеній з червня 2018 року судовій практиці Верховного Суду, порушив норми процесуального права під час вирішення питання про відкриття апеляційного провадження за апеляційною скаргою, поданою безпосередньо до суду апеляційної інстанції.

Встановлені порушення процесуального права мають системний та тривалий характер, що свідчить про необхідність вжиття Верховним Судом дієвих заходів з метою забезпечення єдності судової практики та дотримання прав учасників судового процесу під час звернення осіб безпосередньо до апеляційного суду із апеляційними скаргами.

Ухвали ВС від 21 жовтня 2020 року у справі № 361/3818/20, 21 жовтня 2020 року у справі № 381/4003/19 та 03 березня 2021 року у справі № 370/959/18

Виявлені недоліки мають бути невідкладно усунені за допомогою вжиття дієвих та відповідних заходів з метою приведення зазначених процесуальних правовідносин у стан, що відповідатиме стану правопорядку та забезпечуватиме верховенство права.

Наголосити та звернути увагу керівництва та зборів суддів Київського апеляційного суду на необхідності усунення зазначених в цій окремій ухвалі та виявлених Верховним Судом недоліків у правозастосовчій практиці цього суду та вжиття дієвих заходів із запобігання їх повторенню у майбутньому.

Зобов'язати керівництво Київського апеляційного суду довести текст цієї окремої ухвали Верховного Суду до відома усіх суддів Київського апеляційного суду. Ухвали ВС від 21 жовтня 2020 року у справі № 361/3818/20, 21 жовтня 2020 року у справі № 381/4003/19 та 03 березня 2021 року у справі № 370/959/18

Окружний адміністративний суд міста Києва створив правову невизначеність для учасників справи, порушивши їх право на належний розгляд справи упродовж розумного строку судом, встановленим законом. Про допущені Окружним адміністративним судом міста Києва порушення норм процесуального права при постановленні ухвали від 24.01.2018 у справі №826/14565/17 повідомити Окружний адміністративний суд міста Києва для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, які сприяли цим порушенням.

Ухвала ВС від 18 квітня 2018 року у справі №826/14565/17

Невиконання Окружним адміністративним судом міста Києва вимог ухвал Верховного Суду та несвоєчасне направлення матеріалів адміністративної справи №640/1498/19 до суду касаційної інстанції унеможливило здійснення своєчасного розгляду касаційних скарг Кабінету Міністрів України, Міністерства охорони здоров'я України, що є порушенням норм процесуального права, а саме вимог підпункту 15.11 пункту 15 розділу VII "Перехідні положення" Кодексу адміністративного судочинства України.

Надіслати окрему ухвалу голові Окружного адміністративного суду міста Києва для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли порушенню закону. Ухвала ВС від 04 березня 2021 року у справі №640/1498/19

Суд першої інстанції штучно створив умови для порушення відповідачем строку звернення до суду, який не може бути поновлений, чим було обмежено право відповідача доступу до правосуддя. Постановити відносно судді Тернівського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області Демиденка Ю.Ю. окрему ухвалу та надіслати її голові Тернівського районного суду м. Кривого Рогу Дніпропетровської області для вжиття заходів щодо усунення причин та умов, що сприяли порушенню закону.

Ухвала ВС від 27 травня 2019 року у справі №215/1472/19 (2-а/215/125/19)

Окрему ухвалу направити до Южноукраїнського відділу Первомайської місцевої Прокуратури Миколаївської області для вжиття заходів щодо встановлення наявності/відсутності ознак кримінального правопорушення чи адміністративного правопорушення стосовно дій фізичної особи відносно судді Южноукраїнського

міськрайонного суду Миколаївської області Ухвала ВС від 10 жовтня 2019 року у справі №9901/355/19 Контрольно-кримінальна

Незважаючи на обов'язковість виконання рішення Господарського суду Запорізької області від 15.06.2015 у справі № 908/2568/15-г Управлінням Державної казначейської служби України у м. Донецьку Донецької області як органом на який покладено обов'язок з виконання рішення про стягнення коштів з державних органів, державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ не виконано це рішення.

Ухвала ВС від 12 вересня 2019 року у справі № 910/4756/18 Засіб забезпечення виконання судового рішення

Інформувати Міністерство юстиції України про допущені при виконанні постанови Верховного Суду від 03 червня 2020 року у справі № 183/775/14-ц порушення законодавства державним реєстратором, оскільки його рішення суперечить законодавству та, фактично є відмовою провести державну реєстрацію набуття права власності на нерухоме майно на виконання судового рішення, що набрало законної сили, порушує права фізичної особи як співвласника домоволодіння Ухвала ВС від 07 жовтня 2020 року у справі № 183/775/14-ц

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду переглянув у касаційному порядку адміністративну справу за позовом фізичної особи до Управління архітектури та містобудування міської ради, треті особи – виконавчий комітет міської ради, комунальне підприємство міської ради, про визнання протиправним та скасування рішення, та виніс окрему ухвалу у цій справі.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Ця справа стосувалася правомірності дій Управління архітектури та містобудування міської ради щодо анулювання паспорта прив'язки розміщення тимчасової споруди, які позивач вважав протиправними внаслідок недотримання відповідачем форми та порядку прийняття рішення про анулювання паспорта прив'язки.

Під час розгляду справи колегія суддів Касаційного адміністративного суду дійшла висновку про необхідність постановлення окремої ухвали, оскільки виявила недостатність підзаконного урегульована питання анулювання паспорта прив'язки на розміщення тимчасової споруди.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Суд виходив з того, що Порядком розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженим наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 (далі – Порядок № 244), не визначено форми, у якій уповноважений орган ухвалює рішення про анулювання паспорта прив'язки тимчасової споруди, а також не урегульовано процедуру, за наслідками якої паспорт прив'язки може бути анульовано.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Суд зазначив, що така ситуація не відповідає принципу належного урядування (ефективного врядування), створює ситуацію невизначеності як для відповідних суб'єктів господарювання, так і для суб'єктів владних повноважень на конкретній території, а також призводить до численних судових спорів (зокрема, Верховним Судом вже було розглянуто справи № № 712/16025/13-а, 405/1317/15-а, 373/2346/16-а, 296/634/16-а, 420/6255/18, 1140/3326/18, 1140/2872/18, 757/7315/16-а, у яких суб'єкт владних повноважень приймав рішення про анулювання паспорта прив'язки на розміщення тимчасових споруд, керуючись Порядком № 244, у різних формах та у результаті неоднакової процедури).

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Верховний Суд також врахував, що одним із важливих елементів принципу належного урядування є юридична визначеність та «якість» закону, що покладає на державу обов'язок приймати такі закони, які відповідають Конституції України та спрямовані на найбільш ефективний захист прав і свобод особи.

Відповідно до сталої практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) (пункт 85 рішення у справі «Шалімов проти України» (Shalimov v. Ukraine), заява № 20808/02) такий критерій, як «якість закону» вимагає, щоб він був доступним для зацікавленої особи, яка, окрім того, повинна мати можливість

передбачити наслідки його дії щодо себе, та відповідав принципові верховенства права (рішення у справах «Круслен проти Франції» (Kruslin v. France), № 11801/85, пункт 27; «Ювіг проти Франції» (Huvig v. France), № 42921/09, п. 26).

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

На підставі аналізу завдань та функцій, покладених на Міністерство розвитку громад та територій України, визначених законами України «Про благоустрій населених пунктів», «Про регулювання містобудівної діяльності» та Положенням про Міністерство розвитку громад та територій України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 року № 197, колегія суддів дійшла висновку, що Міністерство недостатнім підзаконним регулюванням не забезпечило належне виконання покладеної на нього функції щодо розроблення в установленому законом порядку норм і правил у сфері благоустрою.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Верховний Суд наголосив, що Міністерством розвитку громад та територій України протягом тривалого часу (з дати затвердження наказом від 21 жовтня 2011 року № 244 Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності) не вживалися достатні заходи, спрямовані на врегулювання питання щодо порядку анулювання паспорта прив'язки розміщення тимчасової споруди.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Суд також звернув увагу, що недостатня урегульованість питання анулювання паспорта прив'язки на розміщення тимчасової споруди призвела до суттєвих порушень з боку органів, уповноважених здійснювати контроль за дотриманням благоустрою населених пунктів, пов'язаних з перевіркою дотримання порядку встановлення тимчасових споруд на території населеного пункту, здійснювати анулювання паспортів прив'язки тимчасових споруд, унаслідок чого порушено право відповідних суб'єктів господарювання, закріплене статтею 42 Конституції України, на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, а також зумовило настання негативних для них наслідків у вигляді неправомірного втручання у це право.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

До того ж без належного врегулювання питань, пов'язаних з процедурою анулювання паспорта прив'язки встановлення тимчасових споруд, адміністративні суди не мають достатньої можливості оцінити правомірність відповідних рішень, дій або бездіяльності суб'єктів владних повноважень.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

З огляду на вищезазначене, Верховний Суд виніс окрему ухвалу, якою довів до відома Міністерства розвитку громад та територій України про відсутність унормування у Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, затвердженому наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 21 жовтня 2011 року № 244 та зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 22 листопада 2011 року за № 1330/20068, механізму прийняття та форми рішення про анулювання паспорта прив'язки тимчасової споруди.

Окрема ухвала ВС від 23 листопада 2021 року у справі № 420/6285/20

Дякую за увагу!

Файли матеріалу

[Оригінальний файл автора](#)